

Inicijativa mladih za ljudska prava je implementirala projekat „Jačanje mladih – jačanje medijskih sloboda“, u okviru programa podrške Safejournalist.net.

Kroz realizaciju ovog projekta dali smo doprinos razvoju medijskih sloboda kroz unapređenje medijskog profesionalizma u izvještavanju medija u Crnoj Gori. Takođe, radili smo na unapređenju kapaciteta mladih novinara i svijesti mladih o medijskom profesionalizmu, istraživačkom novinarstvu i medijskim slobodama, gdje nam je fokus bio na manje razvijene lokalne zajednice.

Kroz modularne treninge sa mladim novinarima i studentima novinarstva na lokalnom nivou, YIHR je doprinjela izgradnji kapaciteta mladih i budućih novinara i društvenih aktera za razumjevanje značaja nezavisnog izvještavanja medija i medijske profesije, što je i preduslov za slobodu medija i razvoj medijske scene u Crnoj Gori.

Lokalni novinari u Crnoj Gori imaju nedostatak kapaciteta za profesionalno izvještavanje i nedostatak informacija o medijskim slobodama. Kroz konsultacije koje su održane sa predstavnicima lokalnih medija iz Bijelog Polja, Tuzi, Ulcinja, Berana i Herceg Novog, omogućeno im je da se aktivnije uključe u ove teme, te izgrade kapacitet za profesionalno izvještavanje i da unaprijede kapacitete, kvalitet i obim medijske proizvodnje zasnovane na istraživačkom novinarstvu.

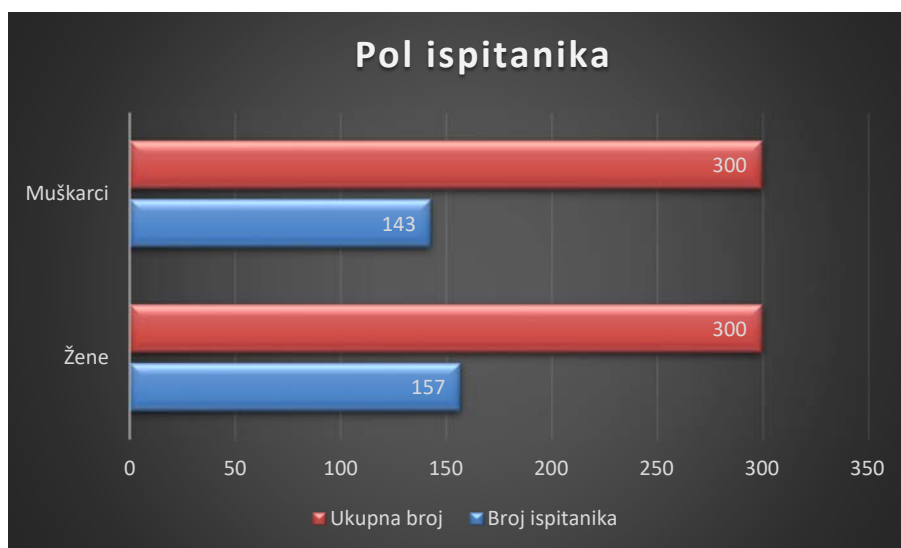
Predstavnici Inicijative mladih za ljudska prava su održali sastanke i sa lokalnim NVO-ima, te su kroz razgovor identifikovani problemi sa kojima se loklani mediji suočavaju. Prepoznato je da lokalni NVO-i imaju nedostatak kapaciteta za zagovaranje profesionalnog izvještavanja, medijskih sloboda i bezbjednosti novinara i njihovih prava kako bi dli podršku medijima u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava. Problem je prepoznat i u zagovaranju za donošenje efikasnih politika lokalnih institucija. Projekat „Jačanja mladih – jačanje medijskih sloboda“ im je omogućio da se aktivnije uključe u proces odlučivanja u oblastima gdje su prepoznati problemi, kroz konsultacije i pojačanu saradnju sa medijima.

Studenti humanistilkih studija imaju potrebu za unaprijeđenjem znanja o stanju medijskih sloboda u Crnoj Gori, bezbjednosti novinara i medijskog profesionalizma, te im je kroz predavanja koja je YIHR organizovala omogućeno da unaprijede svoja znanja u ovim oblastima kako bi aktivno doprinjeli rješavanju problemima sa kojima se suočavaju mediji u trenutku kada postanu aktivni članovi razvoja društvenih politika i proces odlučivanja u ovim oblastima. Takođe, studentima novinarstva je pružena mogućnost da prođu intenzivnu obuku koja im je doprinjela da razviju praktične i profesionalne kacetete, koje će primjenjivati prilikom njihovog profesionalnog angažmana u medijama.

U okviru projekta „Jačanje mladih – jačanje medijskih sloboda“, Inicijativa mladih za ljudska prava je sproveda istraživanje percepcije mladih i studenata o bezbjednosti medija, medijskim slobodama i medijskom profesionalizmu. Ovo istraživanje je podrazumjevalo anketno mini-istraživanje na ukupno 300 ispitanika čime su dobijeni rezultati respektabilni i reprezentativni za ciljnu grupu za donošenje opšteg zaključka o problemu.

Rezultate istraživanja pročitajte u nastavku izvještaja.

Prvo pitanje se odnosilo na pol ispitanika, i tu smo imali 143 ispitanika muškog pola i 157 ispitanika ženskog pola. Na grafikonu 1 je dat prikaz pola ispitanika.

Grafikon 1: Pol ispitanika

Na grafikonu 2 je dat prikaz starosne strukture. Istraživanjem su obuhvaćeni pripadnici različitih starosnih grupacija.

Grafikon 2: Starosna struktura ispitanika

Kao što se vidi na grafikonu broj 2, najviše ispitanika je pripadalo starosnoj grupi od 18-35 godina, i to njih 144. Od ukupno 300 ispitanika, njih 103 su ne našla u grupi od 30-50 godina, dok je 53 ispitanika imalo više od 50 godina.

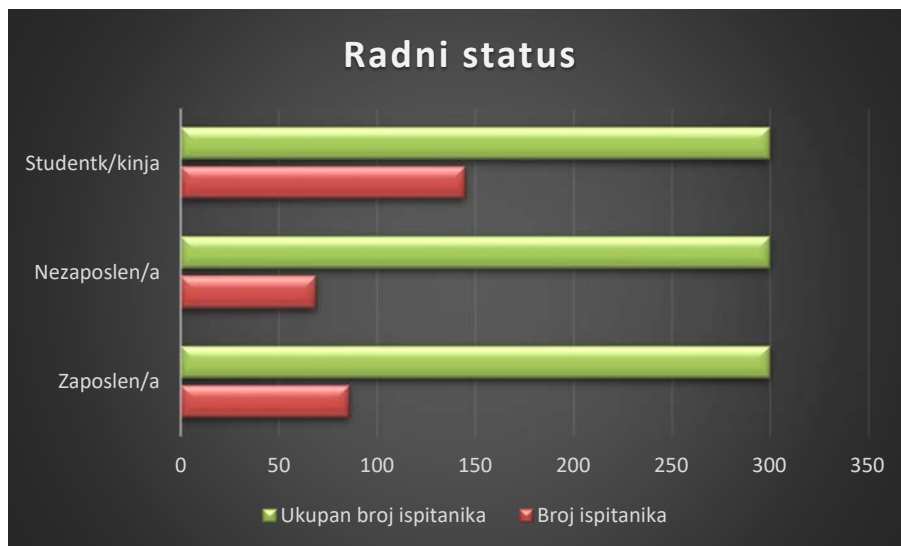
Ispitanici su mogli da se izjave o stečenom nivou obrazovanja prilikom anketiranja. Ponudeni odgovori su bili sledeći: osnovna škola, srednja škola, viša škola ili fakultet, master/magistratura i doktorske studije.

Grafikon 3: Nivo obrazovanja

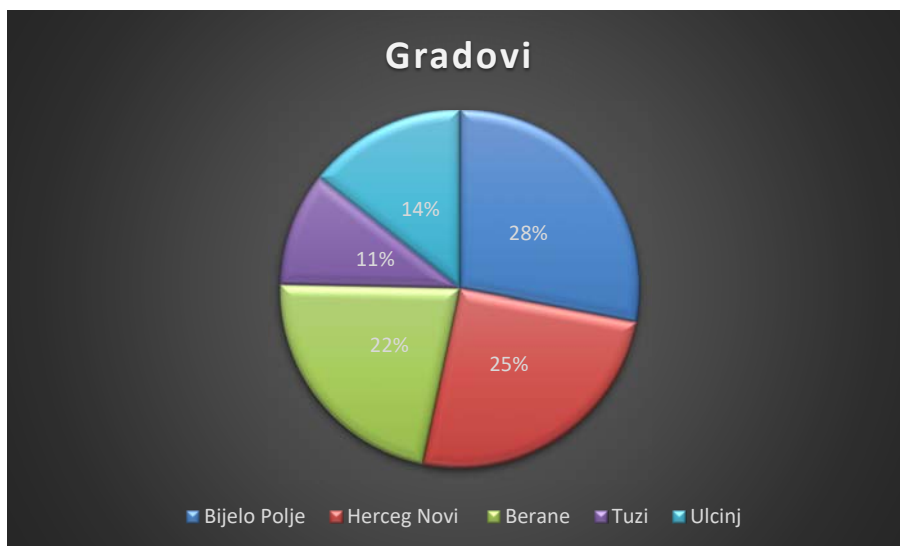
Zanimljivo je da od 300 ipitanika nijedan nije imao doktorske studije, dok je 27 ispitanika imalo nivo osnovnog obrazovanja. Najviše ispitanika je završilo fakultet, njih 128, a 83 je završilo srednju školu. U trenutku ispitivanja njih 62 je bilo na master studijama.

Jedno od pitanja je bilo i radni status. Na grafikonu 4 je prikaz odgovora.

Grafikon 4: Radni status

Kada je riječ o radnom statusu, 86 ispitanika se izjasnilo kao zaposleno, 69 kao nezaposleno dok je status studenta zaokružilo 145 ispitanika.

Grafikon 5: Gradovi ispitanika

Istraživanje je obuhvatalo pet gradova, a broj ispitanika po gradovima je sledeći: Bijelo Polje 84 ispitanika, odnosno 28%, Herceg Novi 76 ispitanika, odnosno 25%, Berane 66 ispitanika, odnosno 22%, Ulcinj 43 ispitanika, odnosno 14% i iz Tuzi smo imali 31 ispitanika, odnosno 11%.

Jedno od pitanja na anketama je bilo „Koliko često se informišete iz tradicionalnih medija?“, a ponuđeni odgovori su bili: uvijek, često, vrlo često, vrlo rijetko i nikada. Na grafikonu 6 dat je prikaz odgovora.

Grafikon 6: Koliko često se informišete iz tradicionalnih medija?

Zanimljivo je da nijedan ispitanik nije zaokružio odgovor „Nikada“. Najviše ispitanika je reklo da se uvijek informiše putem tradicionalnih medija, čak njih 148, dok se često informiše njih 92. Vrlo rijetko se putem tradicionalnih medija informiše njih 27, dok se 33 ispitanika informišu vrlo rijetko. Ako uzmemo u

obzir porast u pristupu internetu i raznim portalima, pozitivno je da se i dalje veći procenat ispitanika informiše putem tradicionalnih medija.

Jedno od pitanja na upitniku je bilo i koliko se građani i građanke informišu putem onlajn medija. Na grafikonu 7 je dat prikaz odgovora.

Grafikon 7: Koliko često se informišete putem onlajn medija?

Najviše ispitanika se informiše uvijek putem onlajn medija, čak njih 177 od ukupno 300 ispitanika. Vrlo često se informiše putem onlajn platforme njih 107, dok se samo 16 ispitanika na ovaj način informiše često.

Inicijativa mladih za ljudska prava je pitala ispitanike i da li smatraju da dobijaju dovoljno informacija od svojih medija. Odgovori slede na grafikonu 8.

Grafikon 8: Da li smatrate da možete dobiti dovoljno informacija?

Što se tiče nivoa informisanosti iz dostupnih medija, većina ispitanika je odgovorila da može dobiti dovoljno informacija, odnosno njih 144. Da djelimično mogu da se informišu kazalo je 130 ispitanika, a da ne dobijaju dovoljno informacija izjasnilo se 25 ipitanika. Jedan ispitanik od njih 300 zaokružio je „Ne znam“ kao svoj odgovor.

Građane i građanke smo pitali i da li imaju povjerenja u tačnost informacija.

Grafikon 9: Da li imate povjerenja u tačnost informacija koje dobijate?

Kada je u pitanju povjerenje u tačnost informacija koje dobijaju, ispitanici su se najčešće opredjeljivali za odgovor „Djelimično“, njih 129. Da nemaju povjerenje u tačnost informacija kazalo je 83 ispitanika, dok je njih 78 izjavilo da vjeruje u tačnost informacija koje dobija. Za odgovor „Ne znam“ opredjelilo se ispitanika.

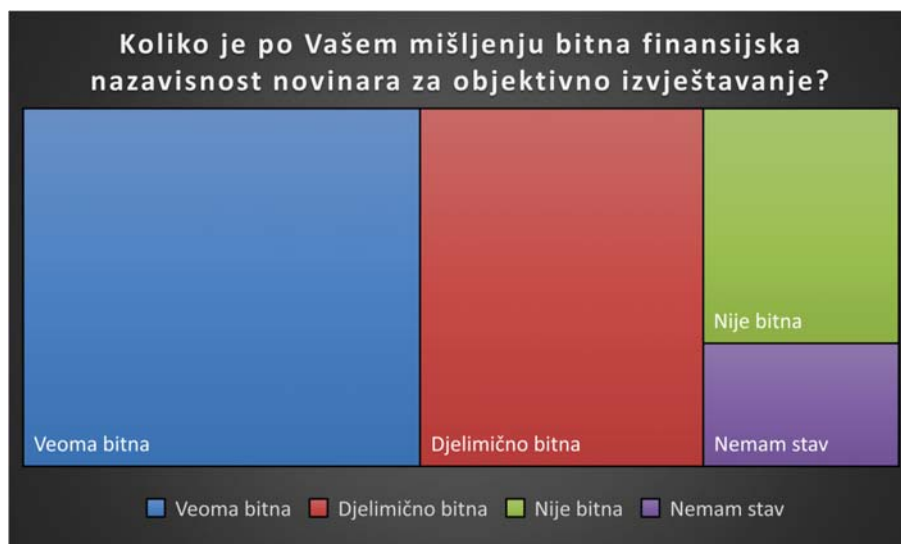
Koliko lokalni mediji izvještavaju izbalansirano i objektivno smo takođe pitali ispitanike.

Grafikon 10: Da li smatrate da mediji imaju izbalansirano i objektivno izvještavanje?

Većina ispitanika, njih 146 odgovorili su da smatraju da su mediji djelimično objektivni, dok je 96 ispitanika iznijelo stav da mediji ne izvještavaju objektivno. Da su lokalni mediji potpuno objektivni ocjenilo je 54 ispitanika, a njih četvoro je kazalo da nemaju stav.

Kroz sastanke i konsultacije koje je YIHR organizovao sa lokalnim medijima, jedan od glavnih problema koji je prepoznat su finansije. Jedno od pitanja na upitniku bilo je i koliko je po mišljenju ipitanika bitna finansijska nezavisnost novinara za objektivno izvještavanje.

Grafikon 11: Koliko je po Vašem mišljenju bitna finansijska nezavisnost novinara za objektivno izvještavanje?

Kada govorimo o finansijskoj nezavisnosti novinara kao o jednom od uslova za objektivno izvještavanje, građani i građanke Bijelog Polja, Tuzi, Ulcinja, Berana i Herceg Novog smatraju da je veoma bitna finansijska nezavisnost, njih 136, dok da je djelimično bitna smatra njih 97. Da finansije nisu bitne za objektivno izvještavanje smatra 44 ispitanika, dok njih 33 nemaju stav.

Prilikom izvještavanja, veoma je važno da se novinari pridržavaju etičkog kodeksa novinara, te smo ispitanike pitali i da li misle da je potrebno unaprijediti etičke standarde kada je u pitanju novinarstvo u Crnoj Gori.

Grafikon 12: Da li mislite da je potrebno unaprijediti etičke standarde kada je u pitanju novinarstvo u Crnoj Gori?

Da je etičke standarde u Crnoj Gori potrebno unaprijediti smatra 203 ispitanika, dok su mišljenja da je to djelimično potrebno uraditi njih 78. Da ne treba raditi na unapređenju etičkih standarda u novinarstvu smatra 12 ispitanika, a njih sedam je kazalo da ne zna.

Kroz anketu smo htjeli da saznamo i mišljenje građana i građanki o tome koliko je profesionalno novinarstvo bitno za razvoj demokratskog društva.

Grafikon 13: Koliko je profesionalno novinarstvo bitno za razvoj demokratskog društva?

Stav građana o odnosu profesionalnog novinarstva i razvoja demokratskog društva, odnosno o uticaju jednog na drugo je sledeći: 182 ispitanika smatra da je profesionalno novinarstvo veoma bitno za razvoj demokratskog društva, 58 ispitanika smatra da je djelimično bitno, 26 ispitanika smatra da nije bitno i 34 ispitanika nemaju stav o ovom pitanju.

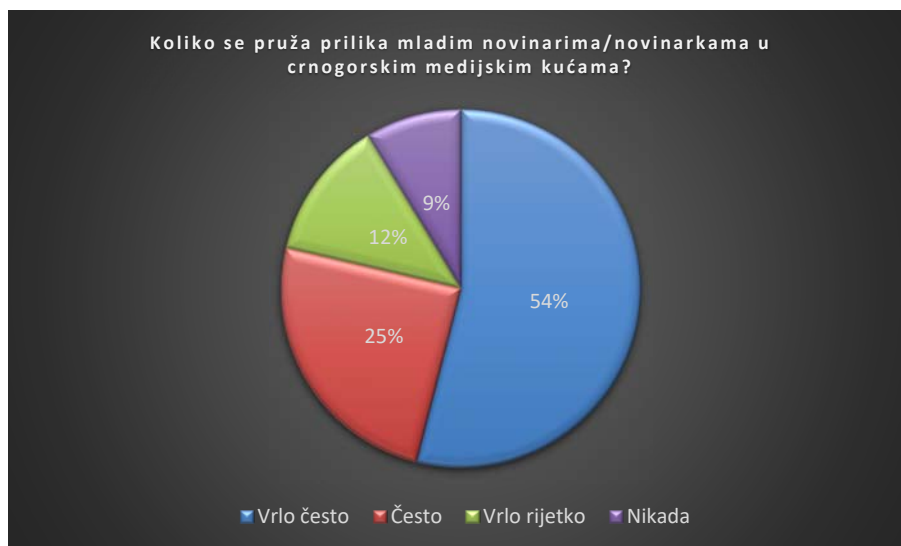
Jedno od pitanja u upitniku je bilo i da li bi građani podržali jačanje nezavisnih novinarskih udruženja/asocijacija.

Grafiko 14: Da li biste podržali jačanje nezavisnih novinarskih udruženja/asocijacija?

Odgovori na ovo pitanje bili su različiti. Veći dio ispitanika bi podržao jakanje nezavisnih novinarskih udruženje/asocijacija, njih 173, dok je 48 ispitanika bilo mišljenja da ne bi podržali. Odgovor „Ne znam“ zaokružilo je 79 ispitanika.

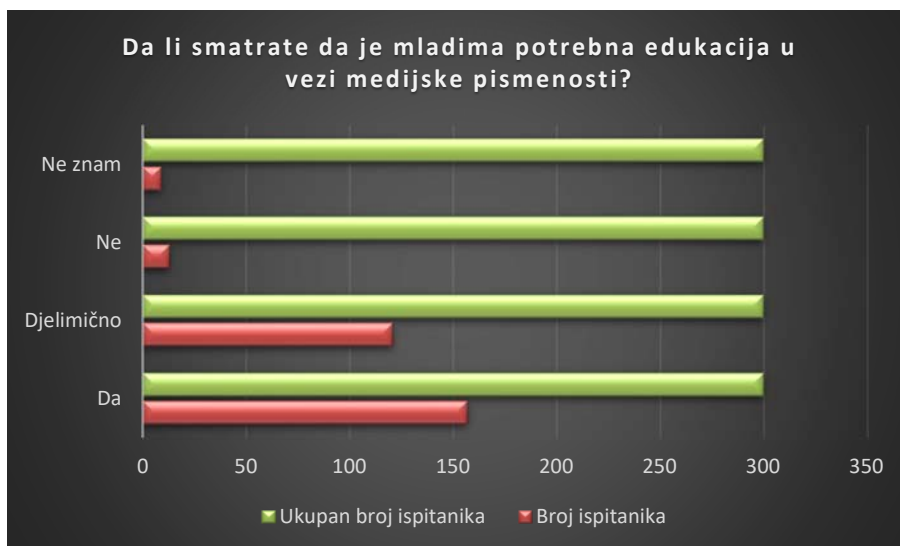
Građane i građanke smo pitali i koliko se pruža prilika mladim novinarima/novinarkama u crnogorskim medijskim kućama. Mišljenja ipistanika bila su podjeljena. Na grafikonu 15 dat je prikaz odgovra.

Grafikon 15: Koliko se pruža prilika mladim novinarima/novinarkama u crnogorskim medijskim kućama?

Kada je riječ o pružanju prilika mladim novinarima/novinarkama u crnogorskim medijskim kućama, 54% ispitanika smatra da je vrlo često pružena prilika, 25% smatra da je to često, 12% da je vrlo rijetko a 9% da nemaju priliku.

Kroz razgovore sa mladim novinarima, došli smo do informacije da je mladima potrebna edukacija u vezi medijske pismenosti. Građane i građanke smo takođe pitali da li smatraju da je mladima potrebna dodatna edukacija kada je u pitanju medijska pismenost.

Grafikon 16: Da li smatrate da je mladima potrebna dodatna edukacija u vezi medijske pismenosti?

Da je mladima potrebna dodatna edukacija u vezi medijske pismenosti je stav 157 ispitanika a njih 121 se opredjelilo za odgovor djelimično. Stav o ovom pitanju nema 9 ispitanika dok njih 13 smatra da im ne treba edukacija.

Rezultati istraživanja koji u prikazani u ovom izvještaju nam govore da se lokalni mediji susreću sa raznim problemima i da su građani djelimično svesni toga. Ukoliko bi se mladi novinari dodatno ojačavali kroz različite edukacije o etičkom i objektivnom izvještavanju, popravio bi se kvalitet lokalnih medija i povjerenje u njih bi poraslo.

Takođe, ukoliko se mediji na lokalnom nivou budu bavili problemima na lokalnom nivou, to će dovesti do većeg informisanja građana na lokalnom nivou.

Ukoliko se smanji politički uticaj na medije, mediji će raditi bolje i kvalitetnije, što će doprinijeti da se mladi novinari i studenti novinarstva nakon završenih studija vrate i ostanu da rade u svom gradu.